

## Haridusministeeriumi 1930. a. 5. mai ringkiri nr. 3411 telegraafi-telefoniliinide mittekumise asjas.

Posti-Telegraafi-Telefoni Peavalitsuse kiri 25. aprill. 1930 nr. T 212.

Igal aastal, criti suvel purustatakse postiametkonna telegraafi-telefoniliinidel suurel arvul isolaatoreid ja sünnitatakse sellega riigile ja kodanikkudele tunduvat kahju.

Postiametkond on püüdnud võidelda isolaatorite lõhkumise vastu kõigi abinõudega, mis seadus selleks kätte annab. Iga vähegi suurema isolaatorite purustamise juhu kohta on lastud politseivõimused koostada protokollid ulakate jälgimiseks ja tabamiseks. Kuid politseil ei õnnestu igakord leida süüdlasi. Sellepärast selle võitlusviisi kõrval Postivalitus on katsunud selgitada laiemates rahvahulkades, just noorsoo seas, kus isolaatorite lõhkumise pahe on väga levinud, isolaatorite ja üldse telegraafi-telefoniliinide purustamise kahju ja lubamatust, et sel teel vähendada pahet. Juba 1920. a. on lastud selleks trükkida lendleht „Välguvaimukesed“, mida on levitatud mitmesugustes asutistes ja mis ka Haridusministeeriumi ringkirja 19. maist 1920. a. nr. 2843 juures on saadetud kõigile koolidele, et õpetajad tutvustaksid õpilasi selle sisuga ning püüaksid mõjuda selles suunas õpilastesse kasvatavalt.

Kuid vaatamata kõigile neile abinõudele kestab edasi isolaatorite purukspeksmine. Käesoleval aastal vahetatakse postiametkonna liinidel ülevalolevast 1.200.000 isolaatorist 80.000 purustatud isolaatorit. Arvates ülespandud isolaatori keskmiseks hinnaks 50 senti, saame 40.000 kroonise kahjusumma, mis riigil tuleb kanda oma kodanikkude kasvatamatuse ja ulakuse tagajärjel. Umbes pool sellest summast läheb välisvaluutas välismaale portselanisolaatorite eest. Mitte ainult otsene ainekahju ei ole suur, vaid isolaatorite purukspeksmise tõttu tekivad liinidel sageli rikked, mis halvavad ja takistavad telegraafilist ja telefonilist läbikäimist.

Need asjaolud sunnivad otsima ja tarvitusele võtma kõiki abinõusid isolaatorite lõhkumise vastu võitlemiseks. Kuna isolaatorite purustajaiks on enamusest kasvav kooliealine noorsugu, — sellel alal on suvel criti agarad karjalapsed, siis Postivalitus pöördub koolivalitsuse poole palvega lasta vastava korraldusega, nagu see sündis 1920. a., selgitada koolide õpilastele isolaatorite ja üldse telegraafi-telefoniliinide lõhkumist kui riigile ja kodanikkudele kahjulikku ning õpilastele süüdlaslikku ning lubamatut ja seadusega karistatavat teguviisi. Peale selle oleks soovitatav, kui õpetajad vastavail koosolekuil südamele paneksid lastevanemaile, et nad oma lapsi keelaksid isolaatoreid puruks pildumast.

Soovitatav on, et sellekohane korraldus koolidele saadetakse enne suvist koolivaheaega. Teie korraldusest palun minule lahkesti teatada.

Haridusmin. ringkiri 5. maist 1930 nr. 3411 Posti-Telegraafi-Telefoni Peavalitsuse kirja nr. T 212 täitmise suhtes.

Kõikide koolide juhatajaile ja koolivalitsustele ning vähemusrahvuste kultuurvalitsustele — vastavalt täitmiseks.